

**Az új Pp. jogértelmezési kérdéseivel foglalkozó konzultációs testület
2018. február 16-én tartott ülésén
elfogadott állásfoglalások¹**

24.

I. Ha a társult perlési szerződés a társult perlés engedélyezése után szűnik meg, és a felperes nem áll el a keresetétől, a felperes perbeli legitimációjának hiánya miatt a kereset érdemi elutasításának van helye.

II. Ha a kereset elutasításának indoka a társult perlési szerződés megszűnése, akkor az elutasító ítélet nem eredményez ítélt dolgot a felperesek által érvényesített igény tekintetében, így nem képezi akadályát ugyanazon felperesek által újabb per megindításának.

A társult perlési szerződés megszűnhet a társult per engedélyezése előtt és azt követően. Ha a megszűnés oka a társult per engedélyezése előtt következik be, akkor a bíróság nem engedélyezi a társult perlést, és az eljárást a Pp. 585. § (4) bekezdése alapján megszünteti. Problémát jelent viszont, ha a szerződés az engedélyezést követően szűnik meg, amelyre a Pp. nem ad külön szabályozást.

A probléma megoldására három alternatíva merült fel:

Abból kiindulva, hogy a felek magánjogi aktusa, így például a társult perlési szerződés közös megegyezéssel történő megszüntetése nem módosíthatja a közjogi aktussal beállt perjogi állapotot, az következne, hogy a bíróság elbírálja a keresetet a társult perlési szerződés megszűnésére tekintet nélkül.

A permegszüntetés analógiaként való alkalmazása is megoldást jelenthetne, figyelemmel arra, hogy ha az engedélyezést követően szűnik meg a társult perlési szerződés, szerencsésebb, ha olyan eljárásjogi megoldás születik, ami nem rendelkezik anyagi jogi jogerővel.

A konzultációs testület végül a harmadik alternatívát fogadta el és úgy foglalt állást, hogy ha a társult perlési szerződés megszűnését követően a felperesek a keresettől nem állnak el és a permegszüntetés sem alkalmazható, a felperesek keresetét érdemben kell elutasítani. Ennek indoka, hogy ha a társult perlési szerződés megszűnik, akkor megszűnik a reprezentatív jog is. A reprezentatív jogosultság megszűnése a felperesek perbeli legitimációjának elvesztését eredményezi, amelynek szükségképpen következménye a kereset érdemi elutasítása.

Ha a bíróság a felperesek keresetét a fentiek szerint elutasítja, az nem eredményez res iudicata-t, figyelemmel arra, hogy ebben az esetben az elutasítás indoka csupán a társult perlést megalapozó közös felperesi legitimáció megszűnése. A felperesek így nincsenek elzárva attól, hogy akár egy újabb társult perben, akár külön-külön újból megkíséreljék peres úton érvényesíteni igényeiket.

---

¹ A konzultációs testület állásfoglalásai a bíróságokra nem kötelezőek, csupán iránymutatásokat fogalmaznak meg a felmerülő kérdések lehetséges értelmezésével kapcsolatban.

25.

Ha a bíróság a keresetlevelet visszautasítja és az alperest erről értesíti, az értesítéshez nem kell mellékelni sem a visszautasító végzést, sem a keresetlevelet.

A Pp. 177. § (1) bekezdése szerint a bíróság a keresetlevelet visszautasító végzést a felperesnek kézbesíti és intézkedéséről az alperest értesíti. Az alperesnek küldendő értesítés csupán az elutasítás tényéről történő tájékoztatást jelent, ahhoz nem kell mellékelni sem a visszautasító végzést, sem a visszautasított keresetlevelet.

26.

A perújítási eljárásban beszámítási kifogás előterjesztésének csak akkor van helye, ha azt az ellenfél elismeri, vagy az más perben hozott jogerős ítéleten alapul.

A perújítási kérelem elbírálása, a perújítási eljárás lefolytatása során – amennyiben a Pp. XXVIII. fejezete eltérően nem rendelkezik – az alapperre vonatkozó általános szabályokat kell alkalmazni. Ennek megfelelően a bíróságnak a törvényszéki, vagy a járásbírósi, illetőleg – jogerős fizetési meghagyás elleni perújítás esetén – a fizetési meghagyásos eljárással összefüggő szabályok szerint kell eljárnia. Az általános szabályok közül azonban a perújítási eljárás során csak azok alkalmazhatók, amelyek a perújítás rendkívüli perorvoslati jellegével összhangban állnak. A perújítási eljárásban ugyanis nem egy új kereset érdemi elbírálására vagy az alapper teljes megisméltésére kerül sor. A perújítás megengedése esetén a pert a bíróság kizárólag a perújítási kérelem korlátai között bírálja el újból.

Mindezek alapján beszámítási kifogás előterjesztésének erre figyelemmel a perújítási eljárásban csak akkor van helye, ha azt az ellenfél elismeri, vagy más perben hozott jogerős ítéleten alapul. Beszámításra ugyanis az alapperben is csak korlátozottan kerülhet sor, mivel a Pp. 374. §-a értelmében az alapügy elsőfokú eljárásának befejezését követően, tehát az alapügyben született elsőfokú ítélet elleni fellebbezésben és a másodfokú eljárás során is csupán ebben a körben van lehetőség beszámítás bejelentésére.

27. A Pp. 394. § (1) bekezdése valamennyi perújítással támadható határozat, így a jogerős fizetési meghagyás elleni perújítás esetében is irányadó.

A perújítás a jogerős ítélet és az ítélet hatályával rendelkező egyéb jogerős határozatok ellen vehető igénybe. Ennek indoka, hogy a Pp. 360. §-ában szabályozott anyagi jogerőhatás ezekhez a határozatokhoz kapcsolódik. A jogerős fizetési meghagyás az Fmhtv. 36. § (1) bekezdése értelmében az ítélet hatályával rendelkező határozatok közé tartozik. A Pp. 393. §-ából is egyértelműen következik ezért, hogy a jogerős fizetési meghagyás perújítással támadható. Ettől függetlenül az Fmhtv. 40. § (1) bekezdése és a Pp. 398. § (1) bekezdése külön is kimondja, hogy a jogerős fizetési meghagyás ellen perújításnak van helye.

A jogerős fizetési meghagyás elleni perújítás speciális szabályait a Pp. 398. §-a rögzíti. Az itt nem szabályozott kérdésekben a perújítás általános szabályai az irányadók. A perújítás feltételeire, a perújítási kérelem előterjesztésére és elbírálására vonatkozó rendelkezéseket ezért – amennyiben a Pp. 398. §-a eltérően nem rendelkezik – a jogerős fizetési meghagyás elleni perújítás esetében is alkalmazni kell.

A Pp. 393. § a) pontjában említett el nem bírált tényre, bizonyítékra vagy határozatra alapított perújítást a Pp. 394. § (1) bekezdése szerint kizárja, ha az alapperben a későbbi perújító fél saját hibájából maradt el a perújítási kérelemben felhozott tény, bizonyíték vagy határozat érvényesítése. A perújítás tehát ilyenkor csak az önhiba hiánya esetén engedhető meg. Az önhiba hiánya akkor állapítható meg, ha nem róható fel a félnek, hogy az alapügyben a perújítás okaként hivatkozott tény, bizonyítékot vagy határozatot jogi kötelezettsége ellenére elmulasztotta előadni.

A Pp. 394. § (1) bekezdése – mivel a Pp. 398. §-a eltérő rendelkezést nem tartalmaz – a jogerős fizetési meghagyás elleni perújítás esetében is irányadó. Az önhiba hiánya tehát valamennyi perújítással támadható határozat esetében feltétele az el nem bíralt tényre, bizonyítékra vagy határozatra alapított perújítási kérelem előterjesztésének.

28.

A felek személyében bekövetkező jogutódlás a perújítási határidő számítását nem befolyásolja.

A Pp. 393. § a), b), d) és e) pontjaira alapított perújítási kérelem előterjesztésére a törvény kétféle határidőt határoz meg. A hat hónapos szubjektív határidő főszabály szerint az ítélet jogerőre emelkedésével kezdődik meg. Előfordulhat azonban, hogy a perújítás okáról a fél csak később szerzett tudomást, vagy akadályoztatva volt a perújítási kérelem előterjesztésében. Ilyenkor a határidőt a tudomásszerzéstől, illetőleg az akadályoztatás megszűnésétől kell számítani.

A felek személyében bekövetkező jogutódlás a perújítási határidő számítását nem befolyásolja, a jogutód ugyanis a Pp. 48. § (5) bekezdése értelmében jogelődjének helyébe lép. A jogutódot tehát ugyanazok az eljárási jogosultságok illetik meg, illetve kötelezettségek terhelik, mint a jogelődjét. Ez azt jelenti, hogy abban az esetben, ha a jogutódlás az ítélet jogerőre emelkedését követően következik be, és a perújítás okáról a jogelőd nem tudott, a jogutód a saját tudomásszerzésétől számított hat hónapon belül élhet a jogerős ítélet ellen perújítási kérelemmel. Ha viszont a jogelődnek már tudomása volt az alapul szolgáló perújítási okról, és annak érvényesítésében nem volt akadályoztatva, a jogutód csak a jogelőd tudomásszerzésétől számított hat hónapos időtartamból még hátralévő időben terjesztheti elő perújítási kérelmét. A perújítási határidőt tehát a jogutódlás sem szakítja meg, számítása a jogutódlással nem kezdődik újra. Ennek megfelelően akkor, ha valamely perújítási ok tekintetében a hat hónapos határidő a jogutódlás bekövetkezésekor már eltelt, a jogutód az adott perújítási okra hivatkozással nem élhet perújítással.

29.

A járásbíróság hatáskörébe tartozó ügyben a jogi képviselő nélkül eljáró fél a perújítási kérelmét a járásbíróságon, a járásbíróság elnöke által jogszabályban foglaltak szerint erre a célra meghatározott ügyfelfogadási időben szóban is előadhatja.

A perújítási eljárás a perújítási kérelem előterjesztésével indul meg. A perújítási kérelmet írásban kell benyújtani. Mivel a törvényszék előtt induló perekben a jogi képviselő a Pp. 72. § (1) bekezdése értelmében kötelező, abban az esetben, ha a perújítási kérelem elsőfokú elbírálására a törvényszéknek van hatásköre, az írásba foglalt perújítási kérelem előterjesztésére jogi képviselő útján kerülhet sor. A járásbíróság hatáskörébe tartozó perújítási eljárás esetében viszont a félnek a Pp. 72. § (2) bekezdéséből kitűnően lehetősége van arra is, hogy perújítási kérelmét jogi képviselő közreműködése nélkül közvetlenül maga nyújtsa be.

Kérdésként vehető fel, hogy az ilyen ügyekben a jogi képviselő nélkül eljáró fél kizárólag írásban terjesztheti-e elő a perújítási kérelmét, vagy az elsőfokú bíróságon szóban is előadhatja azt. A keresetlevél, a viszontkereset-levél, a beszámítást tartalmazó irat és az írásbeli ellenkérelem esetében ugyanis a Pp. 246. § (2) és (3) bekezdése megengedi, hogy a járásbíróság hatáskörébe tartozó perben a jogi képviselő nélkül eljáró fél a nyilatkozatát a járásbíróságon, a járásbíróság elnöke által jogszabályban foglaltak szerint erre a célra meghatározott ügyfelfogadási időben szóban előadja. A bíróság ilyenkor a nyilatkozatot az erre rendszeresített nyomtatványon rögzíti. Ez a szabály érvényesül a Pp. 246. § (5) bekezdése értelmében a folyamatban lévő perben tett egyéb kérelmek, nyilatkozatok, valamint a Pp. 388. §-a alapján a fellebbezés vonatkozásában is. A perújítási eljárásra irányadó szabályok ugyanakkor a perújítási kérelem szóbeli előadásának lehetőségéről nem rendelkeznek. A járásbíróság hatáskörébe tartozó ügyben a jogi képviselő nélkül eljáró fél esetében azonban a perújítási kérelem tekintetében is indokolt a Pp. 246. § (2) bekezdésének, illetve 388. §-ának megfelelő alkalmazása.

30.

I. A perújítási kérelem visszavonására a perújítási érdemi tárgyalás berekesztését megelőzően bármikor sor kerülhet.

II. Az ellenérdekű fél hozzájárulása a perújítási kérelem visszavonásához nem szükséges, a visszavont perújítási kérelmet újból előterjeszteni nem lehet.

III. A kérelem visszavonása esetén a perújítási eljárást a Pp. 241. § (1) bekezdés a) pontjának megfelelő alkalmazásával meg kell szüntetni.

A perújítási kérelem visszavonására vonatkozóan a Pp. – a régi Pp.-vel egyezően – nem tartalmaz szabályokat. A szabályozás hiányosságai jogalkalmazási kérdéseket vetnek fel: a gyakorlatban vitatott, hogy a perújítási kérelem visszavonására milyen keretek között kerülhet sor, továbbá, hogy annak milyen joghatásai vannak.

Eltérő szabály hiányában, továbbá a perorvoslatok természetére figyelemmel az a következtetés vonható le, hogy a Pp. nem korlátozza a perújítási kérelem visszavonásának lehetőségét sem a perújítás engedélyezését megelőzően, sem azt követően, így ennek egyedüli korlátja a tárgyalás berekesztése lehet, amely a peres felek nyilatkozatait tekintve általában érvényesülő időbeli korlát. A perújítási kérelem visszavonásához – kifejezett szabály hiányában – a perújító fél ellenfelének hozzájárulására sincs szükség.

A Pp. a perújítási kérelem visszavonásának jogkövetkezményeit sem határozza meg. A konzultációs testület álláspontja szerint ebben az esetben – analógia útján – a keresettől való elállásra vonatkozó, a Pp. 241. § (1) bekezdés a) pontja szerinti permegszüntetési ok alkalmazható.

31.

A Pp. 393. § e) pontja alapján előterjesztett perújítási kérelem illetéke az állított érvénytelenséggel érintett eljárási szakasz illetékével azonos.

A Pp. 393. § e) pontja alapján a jogerős ítélet és az ítélet hatályával rendelkező határozatok ellen perújításnak van helye, ha a keresetlevelet vagy más iratot a fél részére a hirdetményi kézbesítés szabályainak megsértésével hirdetmény útján kézbesítették. A 403. § szerint a 393. § e) pontjára hivatkozással előterjesztett perújítási kérelmet az elsőfokú bíróság – ha azt hivatalból nem utasította vissza – az iratokkal együtt a perújítás megengedhetősége tárgyában való döntés végett felterjeszti a másodfokú vagy a felülvizsgálati bírósághoz, ha a hirdetményi kézbesítés szabályait a másodfokú vagy a felülvizsgálati eljárásban sértették meg. Ebben az esetben az eljárásnak csak az érvénytelenséggel érintett szakaszát kell megismételni. Egyebekben a másodfokú vagy a felülvizsgálati bíróság a perújításra vonatkozó rendelkezések megfelelő alkalmazásával jár el.

Az Itv. 49. §-a értelmében a perújítási eljárásban az e törvény szerinti illetéket kell fizetni, tekintet nélkül az alapeljárásban teljesített illetékfizetésre. Az Itv. nem differenciál aszerint, hogy az elsőfokú, a másodfokú vagy a felülvizsgálati (alap) eljárás meghatározott szakaszának megismétlése válik szükségessé.

A konzultációs testület álláspontja szerint az érvénytelenséggel érintett eljárási szakasz dönti el az illetékfizetési kötelezettség alapját és mértékét. Így ha a másodfokú eljárás meghatározott részét kell megismételni a perújító fél a fellebbezés (Itv. 46-48. §), ha a felülvizsgálati eljárás érintett részét kell megismételni a felülvizsgálat illetéket köteles megfizetni (Itv. 50. §).

32.

A Pp. 513. § (1) bekezdése a 20. § (4) bekezdéséhez képest speciális szabály, ezért ha valamelyik pertársra, illetve kereseti kérelem elbírálására a munkaügyi perben eljáró bíróságnak, míg a többi pertársra, illetve kereseti kérelemre a járásbíróságnak vagy a törvényszéknek van hatásköre, a per a munkaügyi bíróság hatáskörébe tartozik.

A Pp. 20. § (4) bekezdése szerint, ha valamelyik pertársra vagy kereseti kérelem elbírálására a törvényszéknek van hatásköre, a per a törvényszék hatáskörébe tartozik, feltéve, hogy a pertársaság vagy a keresethalmazat törvény által megengedett. A Pp. 513. § (1) bekezdése szerint viszont abban az esetben, ha valamelyik pertársra, illetve kereseti kérelem elbírálására a munkaügyi perben eljáró bíróságnak, míg a többi pertársra, illetve kereseti kérelemre a járásbíróságnak vagy törvényszéknek van hatásköre, a per a munkaügyi bíróság hatáskörébe tartozik, feltéve, hogy a pertársaság vagy a keresethalmazat törvény által megengedett.

Figyelemmel arra, hogy a Pp. rendszerében az általános perrendi szabályokhoz képest a különleges perek szabályai speciális rendelkezésekként jelennek meg, a munkajogi és a tisztán polgári jogi kérelmeket is magában foglaló keresetek (adhéziós eljárások) elbírálására az utóbb idézett különleges szabály alapján a munkaügyi bíróság rendelkezik hatáskörrel.

33.

Ha a bíróság célszerűségi okokból úgy határoz, hogy a szakértőt nem a szakvélemény írásbeli előterjesztésére hívja fel, hanem a tárgyalásra idézi, a kirendelő végzésnek csak a Szaktv. 45. § (2) bekezdés a) pontjában foglaltakat, illetve az arra való utalást kell tartalmaznia, hogy a szakértőnek a perfelvételi tárgyaláson kell megjelenie.

A Pp. 308. § (3) bekezdése szerint „[a] bíróság a kirendelésben a szakértőt a szakvélemény írásbeli előterjesztésére vagy kiegészítésére hívja fel. Kivételesen, ha az célszerűnek látszik, a szakértőt a tárgyalásra idézi. A szakértő idézésének különösen akkor van helye, ha a jogvita kereteinek vagy a véleménynyilvánításhoz szükséges adatoknak a meghatározása a szakértő tárgyaláson való jelenlétét indokolja.”

A kirendelt szakértő tárgyalásra történő idézését lehetővé teszi a Pp. 313. § (3) bekezdése is, ebben az esetben azonban – a már írásban benyújtott szakvélemény kiegészítése, illetve aggályosságának kiküszöbölése – a szakértő tárgyalási jelenlétének indoka.

Az idézett 308. § (3) bekezdés szövegéből arra lehet következtetni, hogy a szakértő idézésének a perfelvételi eljárásban van különösen helye, hiszen a Pp. 183. § (1) bekezdése szerint a perfelvétel tartalma (célja), hogy a felek a perfelvételi nyilatkozatokkal – a bíróság közrehatása mellett – meghatározzák a jogvita kereteit.

A 183. § (3) bekezdése kimondja, hogy a bíróság a perfelvétel körében bizonyítást csak törvényben meghatározott esetben folytat le. Ez a törvényben meghatározott eset a Pp. 308. § (3) bekezdése is lehet, hiszen a jogvita kereteinek meghatározásához van szükség a szakértő perfelvételi tárgyaláson való jelenlétére.

A kirendelt szakértő peres eljárásba való bevonására kizárólag kirendeléssel van lehetőség [a Pp. 267. §-a szerint a bizonyítás egyik módja a szakértői bizonyítás, a 268. § (2) bekezdése a szakértőt bizonyítási eszközként definiálja és a 300. § (3) bekezdése szerint a törvény eltérő rendelkezése hiányában szakértő – a fél megbízása, vagy kirendelés alapján – indítványra alkalmazható].

Ilyen esetben tehát a szakértőt – természetesen amennyiben a fél azt indítványozza és a költségeket felhívásra előlegezi – ki kell rendelni, és egyúttal a perfelvételi tárgyalásra megidézni. A Pp. 189. § (1) bekezdése ugyan csak a felek idézését írja elő, de az előbb kifejtettek értelmében – ha a 308. §-ban meghatározott feltételek fennállnak – a szakértő megidézése is lehetséges.

A kirendelő végzésnek ilyenkor csak a Szaktv. 45. § (2) bekezdés a) pontjában foglaltakat: a kirendelt szakértő megnevezését, a kirendelés ügyszámát, az ügy tárgyát és annak ismertetését kell tartalmaznia, hogy előreláthatólag milyen tényekre kell majd szakvéleményt adnia, a tényleges feladatát később, az érdemi szakban határozza meg a bíróság. A kirendelő végzés tartalmazza az arra való utalást is, hogy perfelvételi tárgyaláson kell a szakértőnek megjelenie.